

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/138/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5613204351
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5613204351.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Jozefa Turzu, v právnej veci navrhovateľa: Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Tomášikova 48, IČO: 00 151 653, zastúpeného spoločnosťou JUDr. Romanom Kvasnicom, advokát, s.r.o., so sídlom Sad A. Kmeťa 24, Piešťany, IČO: 36 866 598, proti odporcovi: O. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, A., v konaní o zaplatenie 1319,12 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 10C/112/2013-110 zo dňa 4. júna 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu, ktorým vo zvyšnej časti návrh zamietol a vo výroku o trovách konania p o t v r d z u j e.

V ostatnej časti ponecháva rozsudok nedotknutý.

Žiadnemu z účastníkov sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 216,40 Eura, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne, pričom povolil dlh splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 50 Eur. Konanie o zaplatenie úroku z omeškania vyčísleného ku dňu 22. 11. 2012 vo výške 233,28 Eura zastavil, vo zvyšnej časti návrh zamietol a odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia vyplýva, že súd podanému návrhu, po vykonanom čiastočnom späťvzťatí a po pripustení zmeny v časti úroku, čiastočne vyhovel, nakoľko v časti mal preukázanú jeho dôvodnosť. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že navrhovateľ ako veriteľ a odporca ako dlžník uzatvorili dňa 30. 8. 2005 zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 50.000 Sk (1659,70 eura), ktorý sa odporca zaviazal splácať v splátkach po 1304 Sk (43,28 eura) mesačne, s konečnou splatnosťou úveru do 20. 8. 2010. Nakoľko zmluva bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, jednalo sa o spotrebiteľskú zmluvu. Nakoľko povinnosťou dlžníka zo zmluvy o úvere je vrátiť poskytnutý úver a zaplatiť dojednaný úrok, súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť odporcovi sumu v celkovej výške 216,40 eura. Napriek výzve súdu navrhovateľ písomne nedoplnil návrh o skutkové tvrdenie, z ktorých nezaplatených splátok pozostáva žalovaná suma, uvedením dátumu splatnosti splátky a jej výšky. Vzhľadom na zákonné ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, je súd povinný od 1. 5. 2014 ex offio prihliadať na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania. Súd preto, vzhľadom na skutočnosť, že medzi navrhovateľom a odporcom vznikol spotrebiteľský právny vzťah, skúmal aj možnosť premlčania nároku a k tomuto prihliadol pri rozhodovaní. Súd priznal navrhovateľovi právo len na zaplatenie

splátok úveru, ktoré ku dňu podania návrhu neboli premlčané. Súd návrh zamietol aj v časti úrokov vo výške 517,91 Eura, nakoľko zmluvný úrok ako odplata (cena) veriteľovi za poskytnuté peňažné prostriedky prislúcha veriteľovi len za dojednanú dobu poskytnutia úveru. Uvedená skutočnosť vyplýva aj z ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. V konaní bol úspešný odporca a vzniklo mu právo na náhradu trov konania, no keďže si náhradu trov konania neuplatnil, súd mu náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie v zákonnej lehote navrhovateľ poukazujúc na skutočnosť, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd nepostupoval správne, keď prejav vôle navrhovateľa prednesený na pojednávaní súdu neposúdil v zmysle ust. § 120 ods. 3 O.s.p.. Odporca si bol vedomý svojho dlhu, a to v plnej výške, nakoľko uplatnenú pohľadávku nenamietal a prejavil záujem túto pohľadávku splácať v prijateľných splátkach. Takisto nepostupoval správne keď na zmluvný vzťah (zo dňa 30.8.2005) aplikoval ust. § 52 - 54 Občianskeho zákonníka, platného a účinného od 1.1.2008, s poukazom na ust. § 879j Občianskeho zákonníka. Zmluva o úvere je absolútnym obchodom a spravuje sa vždy ustanoveniami Obchodného zákonníka aj preto súd musel dĺžku premlčacej doby posúdiť v zmysle ustanovenia § 397 Obchodného zákonníka a nie podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka. Súd takisto nesprávne postupoval, keď na uzavretý vzťah medzi navrhovateľom a odporcom, ktorý bol uzavretý ešte v roku 2005 aplikoval ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. účinného od 1.5.2014, pretože takýto postup je pravou retroaktivitou, ktorá je nezlučiteľná s princípmi, na ktorých je budovaný právny štát. Nesprávny bol postup súdu aj s poukazom na ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, keď nepriznal navrhovateľovi zmluvne dohodnuté úroky z dlžnej sumy. Navrhol napadnuté výroky zmeniť a odvolaniu vyhovieť eventuálne rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie.

K podanému odvolaniu sa odporca nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. v spojení s ust. § 156 ods. 3 O.s.p. tento rozsudok v napadnutej časti podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil. V ostatnej časti, t.j. vo výroku, ktorým okresný súd uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 216,40 Eura, spolu s úrokom z omeškania vo výške 8 % ročne, pričom mu povolil splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 50 Eur a vo výroku, ktorým konanie o zaplatenie úroku z omeškania vyčísleného ku dňu 22. 11. 2012 vo výške 233,28 Eura zastavil, ostal rozsudok nedotknutý.

Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 219 ods. 2 O.s.p.), keďže ani zo strany odvolateľky neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal súd prvého stupňa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, nakoľko v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť, naopak okresný súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posúdil a aj náležite vyhodnotil.

Pokiaľ navrhovateľ poukazoval na ust. § 120 ods. 3 O.s.p. je nutné zdôrazniť, že súd prvého stupňa vychádzal so zhodných tvrdení navrhovateľa a odporcu, no zároveň je nutné dodať, že ako orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy musí prihliadať aj na nemožnosť uplatnenia práva, oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, t.j. navrhovateľovi voči odporcovi v tomto prípade.

V oblasti ochrany spotrebiteľa, teda aj finančného spotrebiteľa, Európska únia prijala viaceré smernice, ktoré smerujú k ochrane spotrebiteľa, pričom prevažnú väčšinu smerníc Slovenská republika preniesla do svojej legislatívy už pred vstupom do Európskej únie (napríklad zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch). Zmyslom zavedenia osobitnej úpravy spotrebiteľských zmlúv do právnej úpravy bola zvýšená ochrana slabšieho účastníka záväzkových vzťahov, ktoré vznikajú pri predaji tovaru alebo pri poskytovaní služieb. Uzavretý zmluvný vzťah medzi navrhovateľom a odporcom, na základe uzatvorenej zmluvy, na základe ktorej navrhovateľom poskytnutý úver bolo potrebné posudzovať v zmysle § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka ako spotrebiteľský vzťah, ako aj v kontexte zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Aj keď ustanovenie § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka výslovne uvádza, že právne vzťahy z absolútnych obchodov sa spravujú Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu a účastníkov, prostredníctvom ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka došlo k rozdeleniu obchodno-právnych vzťahov aj na ďalšiu kategóriu, ktorú predstavujú vzťahy medzi podnikateľom (ako dodávateľom) a spotrebiteľom. Je možné vyvodiť, že spotrebiteľskou zmluvou je akákoľvek súkromnoprávna zmluva, ktorá sa vyznačuje definičnými znakmi uvedenými v § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v Smernici 93/13/EHS bez ohľadu na to, či je upravená Občianskym zákonníkom, Obchodným zákonníkom alebo iným osobitným zákonom. V ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka je zakotvené pravidlo o spôsobe aplikácie ustanovení Občianskeho zákonníka v spotrebiteľských zmluvách. Zákon tu predpisuje povinnú aplikáciu tých ustanovení zákona, ktoré upravujú právne vzťahy, ktorých je spotrebiteľ účastníkom, ale len za podmienky, že tieto ustanovenia sú v prospech spotrebiteľa. Z ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že aj keby spotrebiteľ v spotrebiteľskej zmluve súhlasil, aby sa právny vzťah dodávateľom riadil na základe ustanovenia § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka režimom Obchodného zákonníka, nemôže si privodiť zhoršenie svojho právneho postavenia, ktoré mu garantuje Občiansky zákonník, najmä prostredníctvom svojich ustanovení o spotrebiteľských zmluvách. Právna úprava spotrebiteľských zmlúv sa dotýka aj právnej úpravy zmlúv, ktoré dodávatelia uzavreli so spotrebiteľmi pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 250/2007 Z.z., ktorý s účinnosťou od 01.01.2008 nahradil ustanovenie § 52 Občianskeho zákonníka novým znením. Prechodné ustanovenie, ktoré zavádza nepravú spätnú pôsobnosť tohto zákona, je obsiahnuté v ustanovení § 879j Občianskeho zákonníka.

Námietka navrhovateľa, že v danom prípade preto nebolo možné aplikovať ustanovenie § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka na predmetnú zmluvu, pretože až od 01.01.2008 sú spotrebiteľskými zmluvami i zmluvy uzatvorené podľa Obchodného zákonníka, preto odvolací súd nepovažoval za dôvodnú a stotožnil sa s právnym názorom prvostupňového súdu, že v predmetnej veci je potrebné aplikovať v otázke premlčania predpisy občianskeho práva, ktoré sú pre spotrebiteľa priaznivejšie a na vznesenú námietku premlčania aplikovať ustanovenie § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka. Keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že navrhovateľ časť svojho nároku uplatnil na súde po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty, súd po prihladnutí k vznesenej námietke premlčania preto správne nárok navrhovateľa v uvedenej časti zamietol.

Pokiaľ išlo o aplikáciu ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z., odvolací súd zdôrazňuje, že s účinnosťou od 1. mája 2014 bolo do predmetné ustanovenie, podľa ktorého orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Predmetným ustanovením § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. bola súdu zakotvená povinnosť v konaniach, v ktorých je uplatnený nárok zo spotrebiteľskej zmluvy voči spotrebiteľovi, prihliadať na premlčanie nároku ex offo - z úradnej povinnosti. Ide o výnimku z ustanovenia § 100 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka (resp. § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka), podľa ktorého na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. V spotrebiteľských veciach aj bez toho, aby sa spotrebiteľ dovoľal premlčania voči nemu uplatneného nároku, má súd povinnosť skúmať, či nárok nie je premlčaný a ak dospeje k záveru, že premlčaný je, musí na túto skutočnosť prihliadnúť a žalobcovi nárok nepriznať. Nakoľko právna úprava § 100 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka (resp. § 388 ods. 1 Obchodného zákonníka (prihliadania súdu na premlčanie nároku)) je vo svojej podstate procesnoprávnou normou (aj keď je uvedená v hmotnoprávnom predpise) a k § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. zákonodarca neprijal žiadne prechodné ustanovenie, je potrebné od 1. mája 2014 vo všetkých konaniach týkajúcich sa nárokov voči spotrebiteľom ex offo prihliadať na námietku premlčania.

Predmetné zákonné ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. upravuje postup súdu pri rozhodovaní o nárokoch zo spotrebiteľských zmlúv a súdu ukladá povinnosť ex offio prihliadať na premlčanie aj bez námietky účastníka konania, a to vo všetkých veciach, v ktorých bolo začaté súdne konanie a v čase účinnosti tohto ustanovenia nebolo vo veci ešte rozhodnuté. Keďže ustanovenie upravuje postup súdu, nebolo zavedené ani osobitné prechodné ustanovenie, ktoré by účinky posúvalo na veci rozhodované po účinnosti predmetnej právnej úpravy. Aj v prípade, že by prvostupňový súd neaplikoval predmetnú úpravu musel by odvolací súd v súlade s § 213 ods. 2 O.s.p. vyzvať účastníkov konania, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. a aplikovať toto ustanovenie ex offio v odvolacom konaní.

Pokiaľ ide o námietky odvolateľa uvedené v odvolacom konaní, odvolací súd sa stotožnil so záverom okresného súdu, v zmysle ktorého zmluvný úrok ako odplata veriteľovi za poskytnuté peňažné prostriedky prislúcha len za dojednaná dobu poskytnutia úveru, čo vyplýva aj z ust. § 503 Obchodného zákonníka, podľa ktorého záväzok platiť úrok je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, ak sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach, sú v deň splatnosti splatné úroky z tejto splátky. Zmluvné úroky sú vždy splatné spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky, t. j. spolu s istinou. Doba splatnosti úrokov za poskytnutie peňazí sa tak zhoduje s dobou splatnosti úveru. Obchodný zákonník rozlišuje splatnosť úrokov v závislosti od splatnosti istiny úveru, ako aj spôsobu splatenia istiny úveru, t. j. jednorázovo alebo v splátkach. Celková suma úrokov musí byť vždy zaplatená najneskôr do splatnosti dlžného zostatku úveru. Navrhovateľ ako právny nástupca pôvodného veriteľa preto v danom prípade nemohol žiadať od odporkyne ako dlžníčky zmluvné úroky aj po splatnosti úverovej istiny. Navrhovateľovi prislúchajú len úroky z omeškania. Po vyhlásení celého úveru za splatný sa istina ďalej zmluvne neúročí. Vyplýva to z podstaty zmluvného úroku, ktorý je odplatom za užívanie finančných prostriedkov, ktoré sa poskytujú veriteľovi do doby splatnosti. Veriteľ neposkytuje finančné prostriedky po lehote splatnosti. Odvolací súd pritom odkazuje na záver odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 59/1998, z ktorého vyplýva, že veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania.

Odvolanie navrhovateľa je svojim obsahom rozsiahle. Odvolací súd však nevidí dôvod dávať konkrétnu odpoveď na všetky v odôvodnení podaného odvolania nastolené skutkové a právne otázky. V tomto smere odkazuje aj na to, že judikatúra súdov, vrátane Európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porovnaj rozsudok GEORGIADIS proti Grécku z 29.5.1997, sťažnosť č. 21522/93, zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III, rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19.2.1998, sťažnosť č. 20124/92, zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I, uznesenie Ústavného súdu SR z 23.6.2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Pre rozhodnutie vo veci boli relevantné vyššie uvedené skutočnosti, preto odvolací súd aj so zreteľom na uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami žalovaného.

Z uvedených dôvodov krajský súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny vrátane výroku o trovách konania potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p.. V odvolacom konaní bol úspešný odporca, ktorý si však náhradu trov odvolacieho konania postupom podľa ust. § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnil, resp. ani mu žiadne trovy nevznikli, preto rozhodol krajský súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.